

Pfv.IV.21.561/2014/6.szám

A Kúria a dr. Ugrin Orsolya ügyvéd által képviselt felperesnek a Jutasi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szoboszlai György ügyvéd) által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű és V. rendű alperesek ellen személyiségi jog megsértése miatt a Fővárosi Törvényszéken 24.P.631.296/2004. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.22.102/2012/11. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 93. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.-V. rendű alpereseknek egyetemlegesen 127.000 (egyszázhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint a lengyel származású felperes előbb Budapest XV. Kerületi, majd 2003. február 19. napjától a .. elnökeként tevékenykedett. Az adott időszakban az I.r. alperes az .. alelnöke volt, a II.-V.r. alperesek pedig ugyanitt különböző funkciókat töltöttek be. A házastársával együtt

akkor orvosi praxist folytató felperes az elnöki tisztségéről 2004. január 14-én lemondott. Ezzel egyidejűleg az elnökként a felperes birtokába került ingóságok és készpénz írásban rögzített elszámolására nem került sor. Az .. 2004. március 16-án rendkívüli ülést tartott, az eseményről jegyzőkönyv készült. A jegyzőkönyvben többek között a következők szerepeltek: „Három képviselő megvizsgálta azokat a számlákat, amelyeket még elnökként .. elszámolt és amelyek komoly pénzügyi visszaélésekre utalnak...” „Ebben nagyon sok magáncélra szolgáló tárgy, könyv, mappa, virág, élelmiszer és szolgáltatás számlája szerepel. Többek között olyan berendezési tárgyak is, amelyek az .. székhelyén kellene, hogy legyenek, de nincsenek itt”... „Amennyiben a visszaélések bizonyítást nyernek, úgy kötelezni kell a volt elnököt, hogy a jogtalanul felvett pénzüsszeget záros határidőn belül fizesse vissza”. Az ülésen a felperes nem volt jelen, a jegyzőkönyvet postai úton megkapta. A felperes ezt követően, 2004 áprilisában feljelentést tett az alperesekkel szemben a rendőrségen, becsületsértés miatt büntetőeljárást is kezdeményezett velük szemben, az eljárást a PKKB megszüntette, az elsőfokú határozatot a másodfokú bíróság helybenhagyta.

Az I.r. alperes töltötte be 2004 februárjától az .. elnöki tisztségét, ebben a minőségében 2004. június 18-án felhívta a felperest arra, hogy a tárgyi eszközöket és az ustroni anyanyelvi tábor elszámolásából származó 164.650 forintot szolgáltatassa vissza. Miután erre nem került sor, 2004. szeptember 7-én az .. elnökeként feljelentést tett a felperessel szemben. A BRFK V. Kerületi Rendőrkapitánysága 2005 novemberében a felperessel szembeni nyomozást bűncselekmény hiányában megszüntette. A rendőrségi határozat azt állapította meg, hogy az áttekintett könyvelési iratok között olyan vagyontárgy, eszköz, vásárolt áru nincs, amely ne került volna be az önkormányzat vagyonába. A határozat értelmében az érvényes elszámolási rend a számviteli törvény szerint előírt módon megvalósult, a bizonylati fegyelem egyes esetekben sérült ugyan, de az elszámolt számlákkal anyagi kár keletkezett.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek az .. 2004. március 16-ai ülésén felvett jegyzőkönyvbe foglalt alaptalan kijelentésekkel, annak valótlan állításával, hogy az önkormányzat rábízott pénzeszközeit szabálytalanul kezelte, azokkal nem számolt el és magáncélra fordította, valamint annak széles körben történő híresztelésével, hogy a pénzt elsikkasztotta, csalt, lopott, megsértették a becsület, emberi méltóság és jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait. Kérte az alperesek eltiltását a további jogsértéstől, kérte kötelezésüket elégtétel adására, valamint 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés egyetemleges megfizetésére. A nem vagyoni kártérítés iránti igény indokolása körében előadta, hogy magánéletében, szakmájában

ellehetetlenült, társadalmi megítélése jelentős mértékben megromlott, különösen a magyarországi lengyel kisebbség körében. Álláspontja szerint a híresztelésekkel okozati összefüggésben veszítette el munkáját, romlott meg a házassága és a folyamatos stressz miatt egészségkárosodást szenvedett.

Az alperesek a kereset teljes elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint a felperesnek valójában az ..-vel szemben kellett volna keresetet indítania, a kifogásolt állítások pedig nem voltak valótlanok. Az alperesek vitatták azt, hogy a lengyel kisebbség körében a felperest tolvajnak, csalónak, sikkasztónak nevezték volna.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és perköltség megfizetésére kötelezte az alperesek részére. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása értelmében a jegyzőkönyvben foglalt megállapításokat az alperesek, mint az .. képviselői tették meg, a kifogásolt rendőrségi feljelentést ugyancsak az önkormányzat tette, ezért az önkormányzattal szemben kellett volna a felperesnek igényt érvényesítenie. Hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a büntetőeljárás kezdeményezése akkor sem valósít meg önmagában személyiségi jogsértést, ha a bűnösség megállapítására nem kerül sor. Az elsőfokú ítélet indokolása értelmében a felperes nem bizonyította azt, hogy az alperesek a felperes személyét illetően valótlan tényeket híreszteltek volna. Az elsőfokú bíróság azt a körülményt, hogy néhány tanú a felperes személyének negatív megítéléséről számolt be mindenféle konkrétum nélkül, nem tartotta elegendőnek a jogsértés megállapításához. A jogalap bizonyítatlanságára figyelemmel az elsőfokú bíróság mellőzte a nem vagyoni kártérítés összezszerűségének bizonyítása körében indítványozott orvosszakértői bizonyítást.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A felperest kötelezte az I.-IV.r. felperesek részére perköltség megfizetésére, továbbá megállapította, hogy a le rótt fellebbezési eljárási illetéket és a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli. A jogerős ítélet indokolása megállapította: a 2004. március 14-én felvett jegyzőkönyvben szereplő kijelentések ténylegesen az alperesek személyéhez nem köthetőek, akárcsak a rendőrségi feljelentésben foglaltak sem. A kifogásolt kijelentések következtében egyetemleges alperesi felelősség megállapítására nincs lehetőség. Az alperesek terhére rótt kijelentések az .. gazdálkodásával összefüggésbe hozható olyan állítások, amelyek nem tekinthetők oly mértékben sértő, bántó, megalázó kijelentéseknek, amely alapján személyiségi jogsértés megállapítható lenne. A kijelentések a felperes közéleti tevékenységére, a közpénzzel való gazdálkodására vonatkoztak, azokkal szoros összefüggésben álltak és nem nélkülöztek minden alapot. A rendőrségi feljelentést nem az alperesek, mint

magánszemélyek tették meg, hanem az eljárás megindítását a fővárosi lengyel kisebbségi önkormányzat kezdeményezte, amely önálló jogi személyiséggel rendelkezik. Az egységes és következetes bírói gyakorlat szerint önmagában a büntetőeljárás kezdeményezése abban az esetben sem valósít meg személyiségi jogsértést, ha a büntetőjogi felelősség megállapítására nem kerül sor. A jogerős ítélet indokolása megállapította azt is, hogy a felperesre nézve sértő, egyéb kijelentések megtételét a felperesnek kellett volna bizonyítania az alperesek tagadásával szemben, a felperes azonban nem tudott olyan, alperesek részéről elhangzó további nyilatkozatot, tényállítást bizonyítani, amely alkalmas lett volna személyiségi jogsértés megállapítására.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet nem tett eleget az indokolási kötelezettségének. Megalapozatlanul mellőzte a felperes különböző bizonyítási indítványait, a bizonyítékokat nem megfelelően értékelte. A kérelem szerint súlyos eljárási hibák sorozata következett be, amelyet a jogerős ítélet nem értékelte. A kérelem szerint a bíróságoknak fokozottan kellett volna értékelniük a felperes által meghallgatni kért tanúk vallomását, valamint értékelniük kellett volna a .. Kulturális Egyesület részére eljuttatott alperesi nyilatkozatok tartalmát is. A felperes külön sérelmezte az orvosszakértői bizonyítás mellőzését is.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték, annak helyes indokaira utalással, hangsúlyozva azt, hogy az eljárt bíróságok a kereseti kérelem keretei között maradtak.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Az állandó bírói gyakorlat értelmében a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg.

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek

érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A (2) bekezdés szerint a per adataival egybevetett mérlegelés alapján a bíróság azt is meggyőződése szerint ítéli meg, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani annak, ha a személyes megjelenésre idézett fél nem jelent meg, vagy a fél vagy képviselője valamely felhívásnak nem tett eleget, a hozzá intézett kérdésre nem felelt, vagy kijelentette, hogy valamely tény valóságáról nincs tudomása, vagy arra nem emlékszik. A 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást, az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A 76. § értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése. A 78. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A jelen esetben az eljáró bíróságok jogalap hiányára vonatkozó döntéseiket részben arra alapozták, hogy az alperesek nyilatkozataikat nem magánszemélyként, hanem az .. tisztségviselőjeként tették, a feljelentést az önálló jogi személyiséggel rendelkező .. tette. Ezek a megállapítások a Kúria szerint okszerűek és megalapozottak voltak, tekintettel arra, hogy az .. belső ügyeiről, pénzügyi elszámolásairól, ingóságainak kezeléséről volt szó.

Az eljáró bíróságok a következetes és egyértelmű bírósági gyakorlattal egyezően állapították meg azt, hogy önmagában a büntető feljelentés még akkor sem ad alapot személyiségi jogsértés megállapítására, ha a megindított büntetőeljárás - mint a jelen esetben is - nem vezet az érintett személy elmarasztalására. A jelen esetben a feljelentés nem tartalmaz olyan, kifejezés módjában indokolatlanul bántó, sértő, megalázó kitételeket, amelyek a feljelentés egyéb tartalmától függetlenül, alapot adhatnának jogsértés megállapítására.

A felülvizsgálati kérelmében a felperes külön sérelmezte azt, hogy az eljáró bíróságok nem értékelték jogsértőnek a .. Kulturális Egyesülethez intézett levélben foglaltakat. Ennek kapcsán a Kúria szükségesnek tartja rögzíteni azt, hogy ezen levélben foglaltak nem képezték a kereset tárgyát, még a módosított kereseti kérelmek szerint sem. Ehhez képest a levél értékelésének elmaradása nem jelent sem anyagi, sem eljárási szabálysértést.

Önmagában az elsőfokú eljárás elhúzódása nem olyan eljárási szabálysértés, amely a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését indokolná. Nem követett el eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság azzal, hogy a felperes által elhalasztani kért tárgyaláson a megjelent tanúkat meghallgatta, tekintettel arra, hogy bármelyik fél távolmaradása a tanúbizonyítás lefolytatásának nem akadály. Ugyancsak nem jogsértő .. tanú írásos nyilatkozatának figyelmen kívül hagyása, tekintettel arra, hogy az nem felel meg a tanúvallomásnak a közvetlenség elvére vonatkozó szabályának. A korábbiakból kitűnően az eljáró bíróságoknak a rendelkezésre álló bizonyítékokat a maguk összességében kell értékelniük és meggyőződésük szerint kell elbírálniuk. A személyiségi jogsértés megállapítására irányuló kereset vizsgálata esetén nem az érintett személy szubjektív sértettség érzete képviseli a mércét, hanem a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalására is figyelemmel azt kell vizsgálni, hogy külső objektív szemlélet alapján a leírtak valóban ártalmasak-e az adott személy társadalmi megítélésének lerontására vagy sem. Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat összességében értékelték és jutottak arra az egyező meggyőződésre, hogy az alperesek egyes nyilatkozatai (a jegyzőkönyv tartalmán és a feljelentésben foglaltakon kívül) tekintetében a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az alperesek mások előtt olyan nyilatkozatokat tettek volna, hogy az alperes lopott, sikkasztott vagy csalt volna. .., a felperes volt házastársa ezen minőségénél fogva érdektelennek nem volt tekinthető, miként .. volt élettárs sem tekinthető annak. .. .. boleszláv tanúk negatív megjegyzésekre, kirekesztő magatartásra nem emlékeztek. Egyedül .. tanú állította azt, hogy a felperesről az alperesek azt híresztelték, hogy 700.000 forintot sikkasztott az ..-nél.

Ilyen körülmények között megállapítható volt, hogy az eljáró bíróságok mérlegelő tevékenysége nem volt jogszabályellenes, nem volt okszerűtlen. Összességében helytállóan jutottak arra a következtetésre, hogy a feljelentés tartalma nem valósít meg személyiségi jogsértést, az önkormányzat ülésén az alperesek feladatukat ellátva jártak el, nem magánszemélyként tettek nyilatkozatot, illetve a kialakult helyzetet értékelték, így személyiségi jogsértés alappal nem volt megállapítható.

A jogalap hiányára vonatkozó helytálló álláspontra figyelemmel az eljáró bíróságok a jogkövetkezmények alátámasztására szolgáló

szakértői bizonyítás iránti indítványt is megalapozottan utasították el a Kúria szerint.

Mindezen körülményekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felperes költségmentességére figyelemmel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli. A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles perköltséget fizetni az I.-IV.r. alperesek jogi képviselőjének. A perköltség mértéke a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján került megállapításra.

Budapest, 2015. március 4.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

AM

írnok